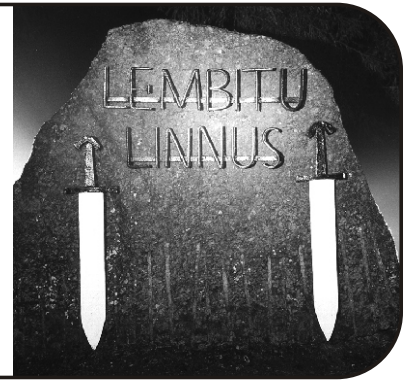

Suure-Jaani linna,
Suure-Jaani valla
ja
Olustvere valla
ajaleht

Nr. 6 (63)
Juuni 2005

LEOLE

JUUNI Anno Domini 2005

Juuni. Kõige pikemate päevade ja lühemate ööde aeg.

Lasteaedades on enamasti juba lõpupeod peetud ja koolides kõige kibedam eksamite aeg. Varsti algab aga siingi vahe-aeg või antakse kätte lõputunnistus. Pidulikud hetked ja aeg mõelda, mida edasi teha - kas hakata tööd otsima või seada sammud järgmise õppeasutuse poole. Lähemad kuud peaksid kõigi koolilõpetajate ellu pisut selgust tooma. Ütleb ju vanarahvaski, et tibusid loetakse sügisel.

Kaheksandat korda täitub Suure-Jaani juunis muusikaga - 18. - 23. juunini toimub siin heliloojatele Kappidele pühendatud muusikafestival. Festival on nagu alati toredalt tuttav ja samas ka uus. Seegi kord ootame külla vana-vene kirikumuusikuid ja plaanime öösel rabas päikese-tõusu vaadata. Festivali jaoks uue kohana toimub kontsert sel korral Lõhavere linnamäel. Rohkem tähelepanu on pööratud ka kaugemalt tulla soovijatele. Lõhaveres ja Hüpasaares toimuvatele kontserditele on sel aastal ka Viljandist ja Olustverest võimalik bussiga tulla. Loodame, et kaunitest hetkedest saab osa võimalikult palju huvilisi.

Juuni nimepäevalaste nimedest.

Sirle, Sirlil ja Sireli võivad kõik olla tuletised eesti sõnast 'sirel'.

Viivia, Vivian, Viive, Viivi, Viivika ja Veevi on tuletatud ladina keelest ('elus').

Kanni tuleneb eesti sõnast 'kann' ehk lill. Viola on kannikese nimetus ladina keeles, Jolanta aga seostub kreeka nimega lolanthe ehk 'kannikeseõis'.

Toivo tähendab soome keeli 'lootus'. Toivo, Tõivu, Toivot ja Tõivotu on seotud vanaeesti sõnaga, mis tähendab lootus, soov, ohvrilubadus, ihaldus.

Viljar, Viljo, Vilju ja Vilimo on pärit vanaeesti keelest ja tähendavad 'rikkus, rohkus'.

Piibe tuleneb eesti sõnast 'piibeht', Pärle sõnast 'pärl'.

Robert ja Robi on pärit vanasaksa keelest ('kuulsusest hiilgav', 'hiilgava kuulsusega').

Enda, Endla ja Enna võivad kõik olla Endli (tuleneb eesti muinasisikunimest Ent) naisvasted. Enna võib olla ka Ennu (Heinrichi lühend, 'peremees oma kodus', 'hoovalitseja') naisvaste või tuleneda eesti sõnast 'enn' ehk hell.

Haljand tähendab eesti keeli 'haljas'. Hallar on tuletatud eesti sõnast 'hall'. Hela, Helari ja Elar on Elo (Helo, Hela) meesvasted (tähendus 'elu' või 'kõla').

Amalie ja Maali tulenevad muinasgermaani sõnast 'võitlus, töö' või on lühendid Amalbergast ('kaasvõitleja', 'kaasvõitlane').

Järg leheküljel 6

FOTO: Jaanus Siim

VÕIDUPÜHA

oma lapsi süle võtma ja ilma hirmuta õuel seisma ... Võidelda, mitte vaenlase vastu, vaid selle nimel, et sõda saaks läbi ... see on üllas võitlus.

Esmakordselt tähistati Võidupüha riiklikult alles 1934. aastal. 1934. aasta jaanuaris-veebruaries toimus Riigikogus hulk debatte suvise liisapüha ümber. Keegi ei vaidlustanud Võidupüha olulist tähtsust, kuid riigikogu arutlustel oli olulisemaks hoopis paigutus - olgu suvel veel üks püha, et maainimestel peale kevadtöid oleks võimalik aega maha võtta ja linnainimesel, eriti vabrikutöölisel, suve nautida. Mõned päevad pärast Võidupüha sätestava seaduse jõustumist olid K. Päts ja J. Laidoner valmis seisma selle eest, et Võidupüha ei muutuks „logelemise ja jooma pühaks“, vaid see oleks päev, mil ajalugu, olevik ja tulevik üheks saavad.

Aeg on möödunud. Püha ametlikust väljakuulutamisest möödub tänavu 71 aastat, Võnnu lahingu sündmustest 86 aastat. Mis on täna selle vaba suvise päeva sisuks? Kas valmistume jaaniõhtuks? Kas naudime suvist päeva maasikaid süütes?

Kogu suvise toreduse kõrval mak-sab siiski ka mõelda nendele võitlejate peale, kes selle nimel sõdisid, et meie kodu oleks vaba, et meil oleks võimalik julgelt keset õue seista, OMA heina niita ja OMA kartuleid mullata, OMA mere äärde piknikule sõita ja õhtu OMA jaanituli süüdata.

Kristi Säask

Olen viimastel päevadel oma tutvatelt küsinud, miks pannakse meie sini-must-valge 23. juunil lehvima. „On Võidupüha,“ saan tavaliselt vastuseks. Jah, on Võidupüha.

Edasi läheb juba keerukamaks: mis on selle püha sisu? „Eestlased võitsid lahingus.“ Keda? Millal? Kuidas?

On tõsi, et vähemalt üks põlvkond ei tea Võidupüha taustast kuigi palju. Eesti ja Läti ühiste vägede võit Põhja-Lätis Cesise linna all 1919. aasta suve algul, 19. - 23. juuni, on midagi, mida tänapäeval ajalootunnis õpitakse ja sageli need teadmised ajalootundi ka jäävad.

Võnnu lahingus hukkus umbes 450, haavata sai umbes 1100 eestlast ja lätlast. Tänapäeva sõjaohvrite arvudega võrreldes on see muidugi tühine hulk. Tagasi vaadates saame aga ütelda: need elud ja kannatused on olnud tohutu ohver Eesti omariikluse teel.

Lahinguid ei võideta juhuslikult.

Mis tõi eestlastele selles lahingus võidu? Oma osa oli kindlasti meelsusel - võideldi oma kodu kaitsmiseks ammuse vaenlase vastu. 18. juunil 1919 ütles kindral Johann Laidoner on diviisikomandöridele: „...Ärge unustage, et Landeswehr, see on Balti parunid, on meie veri-vaenlased, kelle vastu meie ennast kõige jõuga peame kaitsma...“ Hirm, et võib juhtuda see, mis juhtus 700 aastat varem, kui Mõõgavendade Ordu Liivi- ja Eestimaa vallutas, pani sõjamehed ühise rindena tööle ... võiduka lõpuni.

Loomulikult on see vaid üks kild Eesti vägede võidu ja Landeswehri kaotuse põhjustest. Ajaloolased oskavad kindlasti välja tuua palju erinevaid tahke. Aga mina lihtsa inimesena ei saa jätta mõtisklemata ka selle üle, et paljudes võis põleda soov saada KOJU. Sõjast ära. Oma pere ja lähedaste juurde, oma igapäevaste tööde-tegemiste keskele. Heinamaale, kartuleid muldama,

31. mail Lastes Oma Päeval Suure-Jaani lauluväljakul oli osalemas ja esinemas nii suuremaid kui väiksemaid lapsi. Sürgavere nõiad. FOTO: Janika Siim

OMAVALITSUSINFO

Suure-Jaani Linnavolikogu 25.05.2005

Kinnitati Suure-Jaani linna 2004. aasta eelarve täitmise aruanne;

otsustati maksta linnasekretärile Veronika Ringo'le ühinemiseks vajalike õigusaktide väljatöötamise eest lisatasu 2 000.- krooni;

võeti vastu Suure-Jaani linna 2005. aasta I lisaeelarve tulude-kulude tasakaalus 461 260.- krooni;

võeti vastu Suure-Jaani linna jäätmekava 2005 - 2009;

muudeti Suure-Jaani linna aukodaniku statuuti - aukodaniku nimetamise taotluse esitamist ajaliselt enam ei piirata.

Suure-Jaani Linnavalitsus

02.05.2005, 09.05.2005,

16.05.2005 ja 23.05.2005

Määrati majanduslikult raskest olukorras olevatele kodanikele toimetulekutoetusi viiele perele kokku 6 565.- krooni ja sotsiaaltoetusi viiele perele 2 217.- krooni;

tühistati varasemad korraldused kahele raske puudega isikule hooldaja ja nende hooldajatele hooldajatoetuse määramise kohta, ühele raske puudega isikule määrati hooldaja, kaheksale raske puudega isikule hooldajale määrati hooldajatoetus 240.- krooni kuus ning ühele sügava puudega isikule hooldajale hooldajatoetus 400.- krooni kuus kuni 2005. aasta lõpuni;

reservfondist eraldati 2 000.- krooni puude ja põõsaste istikute ostmiseks Lembitu platsile, 600.- krooni Suure-Jaani Gümnaasiumi oiivikute reisi kulude osaliseks katmiseks ja 1 000.- krooni II Jaanilaada kulude osaliseks katmiseks;

otsustati esitada lipumasti vimplite saajateks Aasa tn 7 omanik Ain Tökke; Lai 11 omanik Eeri Palu; Ringpuiestee 10B omanik Rein Mägi ja Supeluse tn 11 omanik Jüri Tõnumaa ning Viljandi maakonna Kauni Kodu konkursile Lai tn 12 - perekond Subi;

Lembitu pst 10 - perekond Päh kle mäe; Rin gpu ies tee 10B - Laine Eltermaa ja Rein Mägi;

otsustati moodustada Olustvere valla, Suure-Jaani linna, Suure-Jaani valla ja Vastemõisa valla liitumise teel moodustatava Suure-Jaani valla volikogu valimiste läbiviimiseks valimisringkonnas nr 2 (Suure-Jaani linn) üks kogu linna territooriumi hõlmav valimisjaoskond nr 3, kus saavad hääletada ka valijad väljaspool oma elukohajärgset jaoskonda ning valijad, kelle elukoha andmed on rahvastikuregistrisse kantud Suure-Jaani linna täpsusega. Hääletamisruum asub Suure-Jaani linnas Lembitu pst 42 linnavalitsuse haldushoone II korrusel ruumis nr 217 (saal);

otsustati kinnitada Köleri tn 36 enamipakkumise tingimused; anti nõusolek väljastada ehitusluba Suure-Jaani linna elektrivarustuse osaliseks rekonstrueerimiseks Nuutre alajaama piirkonnas ja kirjalik nõusolek Külli Ruht'ile Ringpuiestee 13 B kinnistule kuuri ehitamiseks.

Suure-Jaani Vallavolikogu

18.05.2005

Kinnitati Suure-Jaani valla 2004. a majandusaasta aruanne;

I lugemisel oli Suure-Jaani valla 2005. a lisaeelarve; kinnitati Suure-Jaani valla asustusüksuste lahkmejooned;

nõuti põllu maja nd us li ku tootmisega tegelemist tõendavat väljavõtet tuludeklaratsioonist või teisi põllumajandusliku tootmisega tegelemist tõendavaid dokumente Arvo Männilt, Olavi Udamiilt, Pille Udamiilt ja Heino Malkeniilt, kes on esitanud taotluse vaba põllumajandusmaa kasutusvaldusesse saamiseks;

võeti vastu Kõidama veehaarde detailplaneering asukohaga Kõidama külas;

kuulati informatsiooni oma-valitsuste ühinemise hetke seisust.

Suure-Jaani Vallavalitsus

10.05.2005

Alar Valvikule erastati ostueesõigusega Tamme katastriüksus Tällevere külas, Valentina Perlovale Luige katastriüksus Kabila külas ja Inna Umalale Januste katastriüksus Tällevere külas;

Margus Valdmaale väljastati ehitusluba aida ehitamiseks Epra külas ja AS Sakala Saeveskile puidukuivati rekonstrueerimiseks ja katlamaja püstitamiseks Kõidama külas;

Aivar Siim, Vainu talu-kodu omanik ja 2004. a „Kaunis Kodu“ ülevaatuse parim, esitati üle-eestilisele kodukainistamise konkursile;

lipumasti vimplite saajateks esitati Uue-Madise talu omanik Liidia Polli, Kõidama külas Põllu t 1 maja omanik Alar Silm, Vainu talu omanik Aivar Siim ja Sürgavere Spordihoone;

Vallateede remontija leidmiseks otsustati teostada hange väljakuulutamiseta läbirääkimistega pakkumisena ja kutsuda osalema aktsiaseltsid Acropolis ja Turgel Grupp ning osahingud Sakala Teed ja Väandra MP. Pakkumiste hindajaks määrati 7-liikmeline komisjon;

Määrati ho od aj at oe tu se d hooldusvajadustega inimeste hooldamise eest.

23.05.2005

Suure-Jaani valla eelarvesse riigieelarvest laekunud vahenditest määrati toimetulekutoetust üksi elavatele isikutele ja perekonnale, kelle kuu netosissetulek on alla kehtestatud toimetulekupiiri, 26 558.- krooni;

määrati ho od aj at oe tu se d hooldusvajadustega inimeste hooldamise eest;

Eesti Energia OÜ Jaotusvõrgule väljastati ehitusluba Nuutre alajaama piirkonna elektrivarustuse rekonstrueerimiseks ning Hüdoro-

elektrijaam Tamme OÜ-le minihüdrolektrijaama tammi püstitamiseks Tamme Veski kinnistule;

tunnistati hanke „Suure-Jaani vallateede remont“ edukateks pakkujateks AS Acropolis ja OÜ Sakala Teed; toetati Suure-Jaani linnas MTÜ Järvetaguse Seltsi poolt 23.06.2005 a korraldatavat II Jaanilaata 1 000.- krooniga;

Suure-Jaani Gümnaasiumi oiivikutele korraldatavat ekskursiooni Kagu-Eestisse toetati 1 200.- krooniga;

rahuldamata jäeti Mustametsa Muinsuskaitse Klubi taotlus toetada XXVI Vabadusristi päeva üritust, mis toimub 20.08.2005 Tartus.

Olustvere Vallavalitsus

Volikogule esitati järgmised õigusaktide eelnõud: „Asutusüksuste lahkmeejõude katastrikaardil täpsustamise ettepanek“, Konkursi „Värvid maale“ korraldamine ja selle juhendi kinnitamine, „Kesa mü detailplaneeringu kehtestamine“, „Delegeerimine“;

Olustvere valla eelarvesse laekunud vahenditest määrati toimetulekutoetust 38 195.- krooni üksi elavatele isikutele ja perekonnale, kelle kuu netosissetulek on alla kehtestatud toimetulekupiiri;

maikuus maksti hooldajatoetusi kokku 10 260.- krooni; otsustati kompenseerida AS Suure-Jaani Ravikeskusesse paigutatud Salme Karu ülalpidamiskuludest pensioniga mittekäetav osa ja sõlmida AS Suure-Jaani Ravikeskusega leping;

Kinnitati võorandatud maa maksimum ja määrati kompensatsioon Kesamäe A-27 ja Üle Olustvere aleviku Tooma kinnistule pereelamu ehitusprojekti koostamiseks vajalikud projekteerimistingimused;

määrati Võivaku külas Oja majavalduse uueks nimeks Oja-Võivaku;

määrati Küttisaia kinnistu jagamisel kinnistust eraldatava katastriüksuse nimeks Märdi;

kinnitati OÜ Olustvere Soojus teenindustasude hinnad alates 01. juulist 2005 kuni 30 juunini 2006. a;

Soojusarvestiga mõõdetud ja tegelikult tarbitud soojusenergia müügihind tarbija juures 461,00 krooni MWh, millele lisandub käibemaks.

Prügi ühe tarbija kohta kuus Olustvere alevikus 12,00 kr + 18 % käibemaks

San. tööde teostamisel ühe tunni eest 53,00 kr (sh käibemaks 18 %)

Traktori kasutusel ühe tunni eest 120,00 kr (sh käibemaks 18 %)

Murutraktori kasutusel ühe tunni eest 120,00 kr (sh käibemaks 18 %)

Muruniiduki ja murutrimmeri kasutusel ühe tunni eest 60,00 kr (sh käibemaks 18 %) Elamu haldustasu ühe ruutmeetri eest kuus on 1,00 krooni.

Alates 01. oktoobrist 2005. a kuni 30. juunini 2006. a on veevarustuse ja heitvee teenuste hinnad:

Põhjavee 1 m³ eest Olustvere alevikus 5,30 + 18 % käibemaks,

Ülde külas 10,00 + 18 % käibemaks,

Heitvee 1 m³ eest Olustvere alevikus 6,50 + 18 % käibemaks,

Ülde külas 9,00 + 18 % käibemaks;

Olustvere Vallavolikogu

Korraldada Olustvere vallas 2005. a avalik konkurss „Värvid maale“ ja kinnitati konkursi juhend;

kinnitati asustusüksuste lahkmejoonte täpsustamise ettepanek katastrikaardil; kehtestati Ülde külas asuva Kesa maatiksuse detailplaneering;

Olustvere valla Jäätmekava 2005-2009 esimene lugemine.

Suure-Jaani Linnavolikogu võttis vastu linna aukodaniku statuudi

Suure-Jaani linna aukodaniku nimetus antakse üksikisikule linnapoolse erilise austuse avaldusena linnale osutatud väljapaistvate teenete eest. Linna aukodanik kantakse Suure-Jaani linna au raamatusse ja talle kingitakse Suure-Jaani linna sümbolika galestusese.

Suure-Jaani linna aukodaniku nimetust võib anda ka välisriigi kodanikule või postuumselt.

Suure-Jaani linna aukodaniku nimetuse taotlusi on õigus esitada füüsilistel ja juri-

dilistel isikutel ning linnavalitsusel ja linnavolikogul.

Suure-Jaani linna aukodaniku nimetuse taotlus esitatakse kehtestatud vormil kirjalikult. Blanketi leiab Suure-Jaani linna kodulehe dokumendiregistrist või linnakantseleist. Kandidaadid avalikustatakse vähemalt kaks nädalat enne aukodaniku valimist Suure-Jaani Linnaraamatukogus ja ajalehes „Leole“.

Taotluste esitamise aeg ei ole piiratud.

Leili Kuusk

Suure-Jaani linnavalitsuse rahvas istutas 11. mail Endel Leinsoo juhendamisel Lembitu platsile puid ja põõsaid.

Mulda sai paarkümmend istikut, teiste seas kauneid leinavorme ja kerajad elupuud. Kaks püramiidtamme istutati aga meie hulgast lahkunud endiste linna juhtide - Peedu Voormansiku ja Rein Valdmaa - mälestuseks.

Rein Valdmaa tamm

Peedu Voormansiku tamm

FOTOD: Leili Kuusk

Kuidas tulla toime, kui laps...

... jonnib
... teeb ainult pahandust
... ei õpi
... ei kuula üldse
... on külm ja kaugel nagu võõras planeet

Pea iga ema ja isa tunneb mõnikord pettumust ja tüdimust oma lastest. See rikub tuju, vähendab töötahet, võtab suhtlemiselt rõõmu ja paneb endalt küsima - kas ma ikka olen hea lapsevanem?

Laste kasvatamine on üks lihtne ja keeruline asi samal ajal. Lihtne selle poolest, et oleme seda kõik ju oma lapsepõlves näinud - tuleb vaid järele teha või hoopis järeletegemist vältida. Keeruline selle poolest, et sageli tuleb ette tagasilööke sealt, kust neid üldse oodata ei oska. Mida teha, kui harjumuspärased käitumised ei anna tulemust, kui tundub, et lihtsalt ei oska või kui tahaks rohkem toetada kogu seda loovust ja potentsiaali, mis lapses peidus on.

Hetkel on ühiskonnas valdav mõttemudel, et lapsevanemaks olemine on loomupäraselt selge kõigile ja tähelepanu vajaksid ainult probleemid. Meie vanemad said hakkama, küll saame ka meie. Samas on leidnud aset suured muutused meid ümbritsevas maailmas ja meie endi väärtushinnangutes, selles, kuidas me ise asju näeme ja hindame. Paljud seni isenesestmõistetavad asjad on pea peale pööratud. Peresuhte tele jääb järjest vähem aega ning pigem oleme keskendunud materiaalsele toimetulekule. Lapsevanemad on justkui suletud „noiaringsis“ ning neil puudub lahendus, kuidas seda olukorda muuta.

Lapsevanemaks olemine on samamoodi oskus, mida on võimalik arendada ja õppida. Mida teha, et minu laps saaks elus hästi hakkama, oleks vastutusvõimeline ja suudaks teha „õigeid“ valikuid? Alustada tuleb kõige raskemast - iseendast ja sellega ühtlasi ka ühiskonnas valitsevate hoiakute muutmisest! Lähedased peresuhted ja

lapse arengut soodustav keskkond saab alguse kodust. Kindlasti on väga oluline ühendada oma jõupingutused lasteasutustega, mis on sageli meie laste n.õ teiseks koduks.

Käesoleval kevadel oli Perekeskuse Sina ja Mina ning Viljandi ja Tartu Maavalitsusel lõpusirgel projekt, mille raames korraldati Tartumaa ja Viljandimaa lastevanematele loenguid ning suhtekoolitusi lastega töötavatele inimestele. Eesmärk on tekitada diskussiooni lastekasvatamise ja lähisuhete olulise teemal.

Lasteasutuste töötajad (lasteaiad, õpetajad, lastekaitse spetsialistid, omavalitsuste sotsiaaltöötajad jne) on kaasatud projekti just sellepärast, et aidata kaasa lapse arengut soodustava keskkonna loomisele ja olla toeks lapsevanematele.

Lapsevanematel on võimalus tulla Gordoni Perekooli, kus õpitakse oskusi, mis aitavad vanemal endal leida lahendused ka artikli alguses toodud juhtumitel. Perekooli põhineb hoiakul, et enamik keerulisi olukordi elus on võimalik lahendada nii, et kõik osapooled on rahul ja keegi ei pea kellegi arvelt kaotama või võitma.

Oskused, mida Perekoolis õpitakse, on alternatiiviks nii autoritaarsele kui ka kõikelubavale kasvatusle. Kes nende väärtust mõistab ja omaks võtab, suudab lahti harutada sassiläänud suhted, olgu siis väikese või suure lapsega või miksi mitte ka teise täiskasvanuga.

Viljandimaal viivad läbi Perekooli koolitusi Kristiina Tropp ja Ene Raudla. Järgmine Perekooli Viljandis algab sügisel.

Lapsevanematel on võimalus pöörduda peresuhte küsimustega Perefoorumisse aadressil www.sinamina.ee, kus vestlusringis osalevad ka Perekeskuse koolitajad.

Lisainfo telefonil 5667 7222 või aadressil Perekeskus@sinamina.ee.

Tagasiside Perekoolis osalenud lapsevanematelt

Ilme Kosseson:
Perekooli pani mind mõtlema

sisule ja väärtusele ning tutvustas Euroopa Vabatahtliku Teenistuse võimalusi.

Kaks nädalat kestev üle-eestiline kampaania kulmineerus viie üritusega Eesti erinevates paikades: Tartus, Sillamäel, Koerus, Tallinnas ning Pärnus. Kampaania toimus Euroopa Nõukogu poolt 2005. aastaks välja kuulutatud kodanikuhariduse aasta egiidi all. Kampaania korraldaja oli Sihtasutus Archimedes Euroopa Noored Eesti büroo, mis vastutab Euroopa Liidu haridusprogrammi Euroopa Noored elluviimise eest Eestis. Programmi Euroopa Noored pakub rahalist toetust noortele vanuses 15-25 aastat ja mittetulundusühingu-

tele omaalgatuslike projektide elluviimiseks. Euroopa Vabatahtlik Teenistus on programmi Euroopa Noored üks alaprogramme, mille raames on 18-25-aastastel noortel võimalik 6-12 kuuks minna vabatahtlikuna tööle mõnda teise Euroopa riiki ning Eesti mittetulundusühingutel on võimalik võtta vastu noori vabatahtlikke teistest Euroopa riikidest.

Kampaaniaga SAA SUUREKS saab põhjalikumalt tutvuda internetis aadressil <http://euroopa.noored.ee/> saasuureks

See on aja märk, et vanemad on sunnitud oma pere heaolu ja igapäevase toimetuleku nimel rabelema. Me oleme muredesse kapseldunud. Kodus võivad lapsel olla iga-sugused tehnikaimed, kuid harva on seal siiralt ja tingimusteta armastavad vanemad. Tihti on üks neist puudu, nad on moriid ja lahkavamustel, nad peavad pingeliselt millegi poole püüdlema ega ole oma eluga rahul.

Juba ammu ei õpeta me oma lapsi linde laulu järgi eristama, veel vähem neid enda ja lähedaste südame laulu kuulama. Me ei oska seda ju isegi teha!

Gordoni Perekooli abil me vähemalt märkame seda, ülejäänud on juba igapäev endi teha. See on nagu loodusravim tablettide asemel.

Mari:

Me oleme harjumuse orjad. Nii lihtne on teha asju nii, nagu neid alati on tehtud. Kuigi enastki teeb õnnetuks, et asjad ei parane. Ja kui keegi ütleb sulle: „Saab ka teisiti!“, siis mõtled: „No ma võin ju proovida“. Proovid ja sünnib ime - SEE TOIMIB! Inimene, kellest sa oled pikki aastaid teadnud, kuidas ta sinu oeldule reageerib, ja siis vastab sulle äkki: „Jah, ma SAAN SINUST ARU!“ Võib-olla on see veidi liialdatud, kuid see sarnaneb nägijaks saamisega.

Viljandi Maavalitsuse lastekaitse spetsialist Margit Pajo:

Mulle tundub, et see, millest me räägime, ei ole sageli see, mida me tegelikult öelda tahame. Seetõttu oleks lapsevanemal vaja ennekõike õppida just oma last kuulama ja konflikte lahendama. Selle kaudu annab lapsevanem oma lapsele edasi sotsiaalseid oskusi, et vajaduse korral laps julgeks öelda sõpradele „ei“. Samuti aitab see kaasa koolikiusamise ja riskikäitumise vähenemisele ning aitab meil kõigil muutuda avatumaks ja paremaks suhtlejaks.

Liane Leesment
Perekeskus Sina ja Mina

tele omaalgatuslike projektide elluviimiseks. Euroopa Vabatahtlik Teenistus on programmi Euroopa Noored üks alaprogramme, mille raames on 18-25-aastastel noortel võimalik 6-12 kuuks minna vabatahtlikuna tööle mõnda teise Euroopa riiki ning Eesti mittetulundusühingutel on võimalik võtta vastu noori vabatahtlikke teistest Euroopa riikidest.

Kampaaniaga SAA SUUREKS saab põhjalikumalt tutvuda internetis aadressil <http://euroopa.noored.ee/> saasuureks

Eyvís Lopp
Kampaania SAA SUUREKS projektijuht

18. - 23. juuni 2005

Pühendatud heliloojatele Kappidele

18. juuni kell 16 Heliloojate Kappide majamuuseum	AVAKONTSERT Neeme Ots (trompet), Jaan Ots (trompet, klaver), Aavo Ots (trompet) Klaveril Meeli Ots Kontsert on pühendatud trompetiprofessor Julius Vaksi mälestusele	TASUTA
18. juuni kell 18 Suure-Jaani kalmistu	MÄLESTUSHETK	
18. juuni kell 20.30 Lõhavere linna mägi Bussid väljuvad Viljandi bussijaamast kell 19.30 edasi-tagasi pilet Viljandist 20.-, Olustverest 10.- Suure-Jaani bussijaamast kell 20.00, edasi-tagasi pilet 10.-	TAARA, AVITA! Eesti Rahvusmeeskoor Dirigent Ants Soost Kavas Tormis, Sisask, Eespere	40.-/25.-* eelmuügist 30.-/20.-*
19. juuni kell 11 Suure-Jaani kirik	JUMALATEENISTUS-KONTSERT Maano Männi (viul), Aare Tammesalu (tsello), Andres Uibo (orel)	TASUTA
19. juuni kell 13 Kohvik "Arturi Juures"	MÜSTILINE ÜHINEMINE Lõunatud helilooja Peeter Vähiga Harry Traksman (viul), Neeme Punder (flööt), Ain Varts (kitarr)	25.-/15.-*
19. juuni kell 17 Artur Kapi Ühingu maja (Kõleri 2)	JAANUS SIIMU FOTONÄITUSE AVAMINE Esineb Tobiasse nimeline kvartett Tuluõhtu Kapi Ühingu maja restaureerimise fondi toetuseks	
19. juuni kell 22 Suure-Jaani õigeusu kirik	PETERBURI MUNGAKLOOSTRI KOOR OPTINA PUSTÕN Kunstiline juht Aleksandr Semjonov Kavas vanavene kirikumuusika	60.-/40.-*
20. juuni kell 13 Kohvik "Arturi Juures"	LÕUNATUND TROMPETIST JÜRI LEITENIGA Klaveril Lea Leiten	25.-/15.-*
20. juuni kell 21 Suure-Jaani kirik	TANTSU LITAANIA Ines Maidre (orel) Tantsib prii mabaleriin Kaie Kõrb Koreograaf Anu Ruusmaa	50.-/30.-*
21. juuni kell 13 Kohvik "Arturi Juures"	OBOE, SEE ON IMELIHTNE! Lõunatud oboemängija Olev Ainomäega Klaveril Ivo Sillamaa	25.-/15.-*
21. juuni kell 22 Suure-Jaani kirik	ÕHTUMISSA Jüri Leiten (trompet), Andres Uibo (orel), Gregooriuse ansambel Vox Clamantis Kunstiline juht ja dirigent Jaan-Eik Tulve	40.-/25.-*
22. juuni kell 13 Kohvik "Arturi Juures"	LÕUNATUND KONTRABASSMÄNGIJA MATI LUKIGA Klaveril Signe Hiis Kavas Sperger, Battesini, Juht, Raid, Berio jt	25.-/15.-*
22. juuni kell 17 Suure-Jaani jahimaja terrass <i>Halva ilma korral jahimajas</i>	Mati Palm (bass) ja Aare-Paul Lattik (harmoonium) Kavas Franck, Bellini, Grieg, Torelli, Bizet jt	30.-/15.-*
22. juuni kell 22 Suure-Jaani kirik	ÕHTUMEELELUD Sven Grünberg (klahvpillid), Lilian Langsepp (harfid, qu-cheng), Vambola Krigul (löökpillid)	40.-/25.-*
23. juuni kell 03 Hüpassaare <i>Bussid väljuvad Viljandi bussijaamast kell 01.00, edasi-tagasi pilet 40.-, Olustverest 20.- Suure-Jaani bussijaamast 01.30, edasi-tagasi pilet 20.-</i>	PÄIKESETÕUSUKONTSERT SOOMAAL Soo-orkester, solist Jassi Zahharov (bariton) Mõtteid loodusest ja elust vahendab Jüri Aarma	50.-/30.-* eelmuügist 40.-/25.-*
23. juuni kell 13 Suure-Jaani kirik	HÜÜDJAJA HÄÄL KÕRBES Vanamuusikaansambel Rondellus ja kunstiteadlane Jüri Kuuskemaa Pühale Rist ja Johannesele pühendatud muusika VIII-XV sajandist	50.-/25.-*
23. juuni kell 19 Suure-Jaani kirik	TAEVAMEHAANIKA Urmas Sisaski autorikontsert Viljandi linnakapell Juhatab Neeme Punder	40.-/25.-*
23. juuni kell 21 Suure-Jaani laulula va	JAANIÕHTU TULE SÜÜTAB Urmas Sisask	TASUTA
Muusikafestivali kontserte on võimalik külastada Muusikafestivali PASSiga, mis maksab 175.- krooni, sooduspässi õpilastele ja pensionäridele 100.- krooni	Passid müügil alates 1. juunist: Olustvere Infopunktis, Suure-Jaani infopunktis ja 1 tund enne kontserdi algust kohapeal Info telefonil 437 1386, 5343 5445 e-post: kmaja@suure-jaani.ee Eelmüük 18. ja 23. juuni kontsertidele: Viljandi kultuurimajas (telefon 433 3992, Tallinna tn 5, Viljandi) Suure-Jaani infopunktis ja festivali keskuses A. Kapi Ühingu majas (Kõleri tn 2, Suure-Jaani)	* - Soodustused pensionäridele ja õpilastele

Kampaania Saa Suureks

16. mail algas Euroopa Vabatahtliku Teenistuse kampaania SAA SUUREKS, mille eesmärk oli julgustada noori tegutsema vabatahtlikena Eesti ja Euroopa mittetulundusühingutes ning ärgitada siniseid organisatsioone kaasama oma tegevustesse noori vabatahtlikke.

SAA SUUREKS oli mõeldud mittetulundusühingutele, asutustele jt organisatsioonidele ja noortele, kes tahavad vabatahtlikuna midagi meie elu ja keskkonna heaks ära teha. Kampaania SAA SUUREKS juhtis tähelepanu vabatahtliku tegevuse

Suvi 2005

Kui kätte jõuab juunikuu ja algamas on suvi suur, meid ootab laagrielu taas - saab puhata ja mängida!

Olustvere ja Suure-Jaani Vallavalitsus ning Suure-Jaani Linnavalitsus soovivad taas kord sisustada Teie suvevaheaega. Nautige puhkust, päikest ja võimalust kogeda midagi uut ja põnevat heade sõprade seltsis!

Juuni

1. juuni - lastekaitsepäev **võllkogulased versus noored jalgpallivõistlus** Paalas.

3.-5. juuni **noorkotkaste ja kodutütarde piirkondlik laager** Kildul.

Traditsiooniliselt algab laager viimasel koolipäeval.

4. juuni **Sürgavere küla päev**. Hulgaliselt tegevust nii noortele kui vanadele, võimalus taaskohtuda endiste sürgavereelastega.

4. juuni **Paala rattapäev**. Algas kell 16.00. Viendat korda kogunevad piirkonna noored Paala Rahvamaja juurde, kus koos veedetakse mõnusa rattapäeva. Toimub aeglus-, vigur-, kiirussõit ja jalgrattakross. Võimalik sooritada jalgrattaeksami juhilubade saamiseks. Loomulikult on ka muud põnevat.

6.-10. juuni **puhkelaager** vähekindlustatud perede lastele. Laager toimub Vanaõue Puhkebaasis. Ööbitakse puhkebaasi tubades, aga kui ilm lubab, saab telgiski „laagerdada“. Programmis on palju põnevat tegevust, huvitavaid väljasõite, sporti, laulu ja tantsu. Soovitatav vanusele 7-11 a. Osalustasu 70.- krooni. Laagriülem Anneli Kundla (tel 504 1845).

13.- 17. juuni **puhkelaager** 7-11-aastastele lastele. Laager toimub Vanaõue Puhkebaasis. Programmis on palju

põnevat tegevust, huvitavaid väljasõite, sporti, laulu ja tantsu. Osalustasu 300.- krooni.

11. juuni **Lehola-Lembitu mängud**. Algas kell 10.00 Seekord peetakse Lehola-Lembitu mängude lõppvõistlus Tääksi staadionil ja teiegi saate aktiivselt osaleda.

17. juuni Suure-Jaani Gümnaasiumi, Sürgavere Põhikooli, Olustvere Põhikooli **9. klasside lõpuaktused**. Tuult tiibadesse Teile, meie noored! 18. juuni Suure-Jaani Gümnaasiumi **12. klassi lõpuaktus**. Tääksi Põhikooli **9. klassi lõpuaktus**. Kõik ilus on teil veel ees - me ootame teid tagasi!

18.-23. juuni **VIII Suure-Jaani Muusikafestival**. Tõelised muusikaelamusd tuuakse suisa koju kätte - seda võimalust ei tohi maha magada!

20. juuni **Tänavakorvpalli I etapp Suure-Jaanis** kunstmurukattega jalgpalliväljakul. Esmakordselt toimuvad korvpallilahingud piirkonna erinevatel väljakutel. Vanuserühmad poistele: 93-94; 91-92; 90-89; 87-88 aastal sündinud. Tüdrukute vanuserühmad selguvad kohapeal. Algas kell 11.00. Koguneme kell 10.30.

20.- 22. juuni **Tennisekooli suvelaager**. Mängitakse tennis, tutvutakse tennisemängimise võimalustega Viljandis ja loomulikult on õhtuprogrammid ning meelelahutusüritusedki kavas. Ootame talvistel treeningutel osalenud lapsi vanuses 7-11 aastat. Laagri treener Reet Mutso (tel 5661 6987). Osalustasu 80.- krooni. Algas kell 11.00. Koguneme kell 10.30.

20.- 22. juuni **Tennisekooli suvelaager**. Mängitakse tennis, tutvutakse tennisemängimise võimalustega Viljandis ja loomulikult on õhtuprogrammid ning meelelahutusüritusedki kavas. Ootame talvistel treeningutel osalenud lapsi vanuses 7-11 aastat. Laagri treener Reet Mutso (tel 5661 6987). Osalustasu 80.- krooni. Algas kell 11.00. Koguneme kell 10.30.

22. juuni **Rannavolle I etapp**. Esimene etapp toimub Suure-Jaani järve äärsel väljakul. Vanuserühmad: tüdrukud 18 ja nooremad, poisid 16 ja nooremad. Võistluste korraldaja Erla Soots (tel 518 5767).

25.-28. juuni **ELO suur-laager**. Piirkonda sõidavad Karepale esindama tublimad elolased.

25.-29. juuli **korvpallilaager**. Tegemist on tõsise spordilaagriga, kus peaesmärk on korvpallioskuste lihvimine. Üksnes pallimänguga siiski ei piirduta - pannakse rõhku ka meelelahutusele. Laagrisse on oodatud 40 korvpallihuvilist vanuses 9-16 eluaastat. Eriti tore on see, et sel aastal on kohal ka korvpallitüdrukud, kes talve vältel hoolsalt treeningutel osalesid. Laager toimub Sürgavere Spordihoones, vastavalt vanusele ja soole jagunetakse kolme gruppi. Majutus Sürgavere Spordihoones voodikohtadega tubades. Osalustasu 130.- krooni. Treenerid: Mart Saar, Eero Metsvahi, oodata on ka küllalistreenereid. Laagriülem Jaanus Sass (tel 5341 4286).

29. juuli -1. august **noorkotkaste ja kodutütarde maa-kondlik laager**.

29. juuli **Tänavakorvpalli II etapp Sürgaveres**. Algas kell 11.00. Koguneme kell 10.30.

27.-28. juuni **noorkotkaste koormusmatk**. Läbi raskuste tähtede poole!!!

30. juuni - 04. juuli **kitarri-laager**. Laager toimub Olustveres, ööbimine Olustvere Põhikoolis või kodus. Osalustasu 300.- krooni. Laagri korraldaja Kalev Saarva (tel. 520 8397).

Juuli

4.-15. juuli **töölaager „Noortelt noortele“**. Piirkonnas moodustatakse 6 tüdrukute noortest, kellel vanust vähemalt 13 aastat. Igas rühmas on 12 noort. Paala, Sürgavere, Tääksi, Olustvere, Suure-Jaani I ja Suure-Jaani II rühmad töötavad oma kodukandis spordiohjetidel, heakorraldajad ja piirkonna ettevõtjaid abistades. Kes ei tööta, see ei söö! Töö kiidab teid! Osalustasu 100.- krooni.

15.-20. juuli **rendzu EM Sürgaveres**. Tõeline suursündmus meie piirkonnas jaoks!!! Me teame, et saame hakkama - meie noored ju aitavad, saades ise autasuks suurepärase keelepraktika ja rohkelt uusi sõpru ning hindamatuid kogemusi.

7. juuli **Rannavolle II etapp**. Toimub Olustveres Papioru rannavolle-platsil. Algas kell 11.00. Koguneme kell 10.30

18.-23. juuli **jalgpallilaager**. Linnalaagri stiilis spordilaager, kus põhirõhk jalgpallitreeningutel. Päevas toimub 2 treeningut erinevatel staadionidel piirkonnas. 18.-20. juulil toimuvad treeningud noorematele poistele (91-95 sündinud), 21.-23. juulil vanematele poistele (88-90 sündinud). Laager lõpeb kahapäevase ühise väljasõiduga. Treeningute vahel lõunasöök ja meelelahutus. Ööbimine kodus. Osalustasu 100.- kr. Treeninguid viib läbi treener Sergei Vassiljev (tel 5191 3293).

August

6. august **Suure-Jaani 45. Järvepidu**. Suure-Jaani piirkonna traditsiooniline üritus on kavas selgi aastal.

6. august **Vanad Olümpiaalad**. Pikka traditsioonidega võistlusest on võimalik osa võtta ka Teil, noored! Tulge ja pange end proovile! Võistluse korraldab Hugo Hommik (tel 5690 8877).

08.-12. august **seikluslaager**. Laager toimub Vanaõue Puhkebaasis. Tegemist on telklaagriga, milles osalejad saavad tööpoolest oma võimeid proovile panna. Programmis sisaldab seiklusi ja põnevaid ettevõtmisi (kanuusmatk, paintballi turniir, seiklusmängud, väljasõidud ja palju muud). Osalustasu 230.- krooni. Laagri programimijuht Mati Adamson (tel 503 9071).

12. august **Rahvusvaheline noortepäev**. Viljandimaa avatud noortekeskuste ühisprojekti saavad osaleda ka meie

piirkonna noored.

15. august **tänavakorvpalli III etapp Sürgaveres**. Algas kell 11.00. Koguneme kell 10.30.

15.-20. august **võrkpallilaager**. Tegemist on tõsise spordilaagriga, kus peaesmärk on võrkpallioskuste lihvimine. Lisaks pallimängule pannakse rõhku ka meelelahutusele. Laagrisse on oodatud 38 võrkpallihuvilist põhikoolialialist noort, kellest moodustatakse 2 gruppi. Laager toimub Sürgavere Spordihoones, majutus voodikohtadega tubades. Osalustasu 130.- krooni. Laagriülem ja peatreener Erla Soots (tel 518 5767).

20. august **Rannavolle III etapp**. Sürgavere puhkekoha rannavolle-platsil. Algas kell 11.00. Koguneme kell 10.30.

27. august **Suvelõpupidu**. Midagi pole parata - kõik kaunis lõpeb kord! Suur suvi on taas sügiseks saanud ja suurepärase laagrisuvi lõpetab. Uus ja tarkusi täis kooliaasta on algamas.

Soovime Teile kõigile häid hädmeid, lahkeid õpetajaid ja taaskohtumisrõõmu tegevust täis suvel 2006!

Suvelgi ootavad Teid:

- * Sürgavere Avatud Noortekeskus
- * Sürgaveres tegutsev noorte tehnikasõprade klubi
- * Paala Avatud Noortekeskus
- * Mitmed eelpool nimetatud üritused - jälgige reklaami!

NB!

Laagritesse võetakse igast piirkonnast teatud hulk noori. Tihti kehtib reegel - kes ees, see sees! Laagritesse registreerimine: Karin Kivisild (Suure-Jaani Vallavalitsus, tel 435 5444)

Suurepäraselt ja sisukat suve soovides

Mati Adamson

Kuuetunnisest line-tantsumaratonist osavõtjad ei kustumud enne lõppu

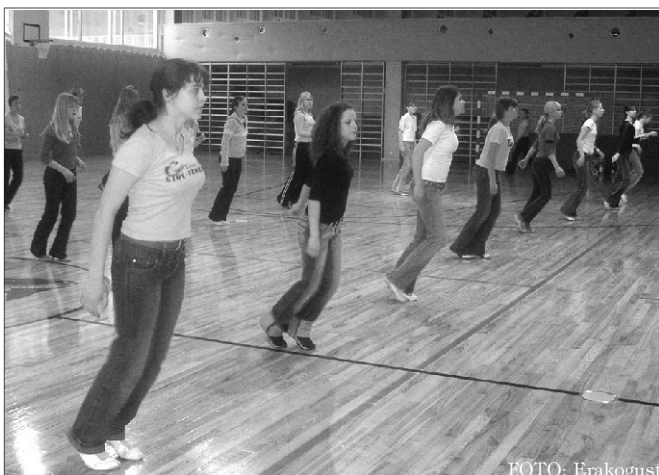

FOTO: Erakogus

Laupäeval, 9. aprillil võis Suure-Jaani Gümnaasiumi võimlas näha jalga keerutamas üle poolesaja line-tantsija. Seekordsele line-tantsumaratonile oli osavõtjaid kohale tulnud Vändra st, Paikuselt, Raplast ja loomulikult ka Suure-Jaanist.

Tantsisime 50 tantsu, räägib ürituse eestvedaja ja line-tantsu õpetaja Liisi Vesselov. Uusi tantse oli õpetama kutsunud Kaie Seger, üks Eesti tuntumaid line-tantsijaid. Kaie Segeri õpetatud nelja tantsu Vesselov liiga raskeks ei pea. Ta ütleb, et tulebki proovida üha raskemaid tantse ja nii muutuvad need lõpuks lihtsateks.

Kaie Seger räägib, et tema õpetatud tantsud olid valitud

uue mast repertuaarist ja leiab, et need olid maratonist osavõtjatele enam-vähem jõukohased. „Ehk vaid aeglaselt cha chaga tekkis veidi raskusi, kuid selle stiili omandamiseks õngi rohkem aega ja harjutamist vaja“, arwab ta.

Kaie Seger, kes ise on line-tantsuga tegelenud juba kaheksa aastat, peab line-tantsu väga universaalseks, kuna see sobib nii vanematele inimestele kui ka väikestele lastele. Juba üle aasta tegutseb ka Eestimaa ainuke ratastooli line-tantsurüpp „Silver Wheels“.

Suure-Jaani Gümnaasiumi õpilane Jaanika Udam arwab, et taolised ettevõtmised on tõeliselt vahvad ja hindab maratoni üheks peamiseks üritu-

seks selle kooliaasta jooksul. „Tantsisime läbi kõik kahe aasta jooksul õpitud tantsud“, räägib ta. Udam leiab, et ei ole sugugi raske 50 tantsu meelde jätta ja läbi tantsida - kõik tuleb iseenesest. „Maraton mõjus väga positiivselt ja jään huviga ootama uusi tantse ja järgmise aasta maratoni.“

Kaie Segeri arvates on hetkel kõige populaarsemad üleeestilised line-tantsu üritused sügisene line-tantsu laager, kevadine maraton ning aasta suursündmus Eesti Linetantsu Festival.

Kristel Koitla

“Sipsiku” tegus maikuu

Ain Laanemetsatarkust jagamas

FOTO: Janika Siim

Maikuu jätkus “Sipsiku” lasteaias keskkonnateadlikkuse tõstmise projekt “Laps ja loodus saavad sõbraks” õppereisidega.

Kuu algul käisime Ain Laanega Labida metsas. Ain Laane on mees, kes oskab rääkida ja näidata ka seda, mida lihtsalt metsas jalutades alati ei märkagi. Lapsed nägid jaanuaritormis murdunud puude kokku vedamist ja puuvirnade juures räägiti puidu vajalikkusest ning kasutamisest. Koos vaadati üle mis liiki ja mis nimelised puud metsas üldse kasvavad ning mõodeti seemnest kaks aastat tagasi külitud männihakastiste pikkust. Uuriti rebaseurge, kitse magamisaset ja mõeldi männiseemneid süües oravatele. Retke lõpus mõodeti ära looduskaitse all oleva hiigelsuure Labida kivi ümbermõõt. Selleks tuli täpselt terve kätest kinni hoidev “Sipsiku” pere. Tehti lõket ja hullati puude vahel.

Teine õppereis oli traditsioo-

niks saanud igakevadine Tallinna Loomaia külastus. Kuna looma-aid laieneb ja täieneb pidevalt, on seal alati põnev ja aeg mõödub loomi-linde uudistades liiga kiiresti - nii juhtus ka seekord. Enne Tallinnast kojusõitu tehti veel väike ring läbi pealinna ja einestati suure laululava juures.

Lisaks projekti ettevõtmistele korraldasid tublid lasteaiatöötajad mai lõpus lastele matka Lõhavere linnamäele. Linnusele mindi ratastega ja jalgsi. Terve päev mängiti ja askeldati nii mäe all kui mäe peal. Ilmataat on siiani kõiki “Sipsiku” tegemisi soosinud ja seda suurem on rõõm õues olemisest!

Suur aitäh Ain Laanele ja aktsiaseltsile “Taisto Bussid” meeldiva abi eest projekti üritustel!

Projekti “Laps ja loodus saavad sõbraks” toetab Keskkonna Investeeringute Keskus.

Janika Siim
Projektijuht

Pärimusjuttude vestmise õhtu

Perepärimusi peaks koguma kõik inimesed, sest perepärimus on ka ajaloo peeldaja.

Neljapäeval, 5. mail, kogunes Suure-Jaani jahimajja tore seltskond, et jutustada oma peres kogutud pärimusjutte. Tänu suurepärasele eestvedajatele-õpetajatele - Kersti Vendelinile ja Hiie Leppikule, kogusid lapsed palju toredaid pärimusjutte.

Projektijuht Eda Saaremets juhatas õhtu sisse, rääkides oma pärimuslugusid. Tema oli neid jutte kogunud juba varem, õpingute ajal Viljandi Kultuurikolledzis ja seda tänu pärimuskultuuri õpetajale Ene Lukka-Jegikjanile. Ta tutvustas oma koostatud nii ema kui ka isapoolset sugupuud. Veel luges ta meile ette ühe mulgimurdelise luuletuse, mis pärit tema isa lapsepõlvest. Eda on kogunud kooli ajal ka Suure-Jaani pärit

rahvaluulet ja -jutte ning alles nüüd neid üle vaadates selgus üks huvitav tõsiasi. Nimelt, viimase üldtantsupeo kavas olnud “Lambamängul” on Suure-Jaani võrsunud juured!

Järgmisena sai sõna projekti ekspert Ene Lukka-Jegikjan, kelle arvates olid kõik jutud hästi huvitavad. Tore oli see, et neid jutte oli kogutud palju, oli naljakaid ja kurblikke lugusid. Ta kiitis kõiki tublisid lapsi ning vanavanemaid, kes lastel seda teha aitasid. Olgu lisatud, et perepärimusi kogus 36 IV-VI klassi õpilast, kes igauks oli kogunud 3 erinevat lugu.

Edasi tutvustas õpetaja Kersti Vendelin oma klassi kogutud ja koostatud joonistustega kaunistatud **Perepärimuse kogumikku**. Seejärel jutustas iga laps ühe lemmikpärimusloo teistele ette.

Kui kõik lapsed olid oma

FOTO: Erakogust

lood ette lugenud, muutus õhkkond meeldivalt avatuks ning kõigil kohalolijail meenus veelgi lugusid, mida oli ka teistelgi tore kuulata. Eriti vahva oli kuulata, kuidas keegi oli oma nime saanud. Selgus, et paljud on saanud oma nime raamatute kaudu.

Ene Lukka-Jegikjan uuris lastelt, et kas vanavanemad olid kohe nõus lugusid rääkima ja kuidas nende ülestähendamine toimus, kas kirjutades või lindistades. Ja kas neile endale meeldis kuulata neid lugusid. Lapsed olid kõik väga päri, et oli tore kuulata ja teada saada lugusid oma perest.

Jutuvestjate ringis oli ka üks kunstnik, Ene abikaasa Asot, kes vestjatest pilte joonistas. Jutuvestja Peeter Todoruk jutustas palju vahvaid lugusid oma perest. Nii sai ta kunstniku lemmikuks ning tänuväärseks sai Peeter kohapeal valminud pildi endast.

Tänasime meeldiva koostöö eest Ene Lukka-Jegikjani, Kersti Vendelini, Hiie Leppikut ning kõiki pärimusekogujaid, kes aitasid Suure-Jaani ja Tääksi pärimusi kaasaegtu tuua.

Lõpetuseks rääkis Ene oma

abikaasalt kuulnud loo.

Ühel vanal kreeklasel oli hästi pikk habe. Sõber küsib vanalt kreeklaselt, et kui sa magama lähed, kas sa paned habeme teki peale või teki alla. Vana kreeklane mõtleb, et ei teagi, peab järgi uurima. Järgmine päev saavad nad kokku ja vanal kreeklasel habe aetud. Sõber küsib, kuhu habe jäi. Vana kreeklane räägib siis, et läinud tema õhtul magama ja siis hakanud ta mõtlema, et kuidas magada, kas habe teki peal või habe teki all. Ei sobinud kumbki variant ega saanud kuidagi magama jääda, tõusnudki üles ja ajanud habeme ära.

Vaat mis võib juhtuda, kui palju pärida!

Nüüdseks olid kõigil jutuvestjatel suud suurest rääkimisest kuivaks läinud ning oli aeg end kosutada mahla, puuviljade ning küpsistega. Ürituse lõpetasime ringis tantsu ja lauluga ning kõik jäid väga rahule.

Nüüd tuleb jälgida vaid reklaami ja kõigil on võimalik mõnda lugu Suure-Jaani kandidist kuulda ka Vikerraadios reedeti kell 9 õhtul.

Projekti toetavad Kohaliku Omaalgatuse Programm, Suure-Jaani Vallavalitsus, Olustvere Vallavalitsus, Suure-Jaani Linnavalitsus ja MTÜ Loitsuke.

Kaire Sülla
Suure-Jaani raamatukogu

Ka „Leolel“ on plaanis järgmistes numbrites Suure-Jaani ja Tääksi laste poolt kogutud perepärimusi oma lugejateni tuua.

FOTO: Janika Siim

Lõvi Leo Viljandi Politseiosakonna Noorsoopolitseist külastas Suure-Jaani lasteaeda “Sipsik”. Lõvi õpetas lastele liiklusmärke, kordas üle õige liiklemise ja käitumise põhitõed ning tutvustas politseitööd.

Algus leheküljel 1

Maila, Maile, Maili, Mailis on saanud Maria ('ülev', 'valitsejanna') ja Elisabethi (minu jumal on 7') või Helena ('särav', 'loitev') liitmisel.

Imbi tuleneb soome sõnast impi või eesti sõnast imb ('neiu', 'neitsi').

Esko on muinasskandinaavia 'jumala kiiver'.

Moonika ja Monika tulenevad kreeka keelest ('ainuke') või ladina keelest ('manitsev').

Leina ja Leini tähendavad 'lein, mälestus' või on Leida ('leitu, leidlaps') või Leila (pärsia 'öö') teisendid.

Viido on ladina 'heasoovlik, aldus'. Guido ja Kuido on romaani vasted sellele.

Päive on tuletatud sõnast 'päev'.

Eugen ja Kenno tulenevad mõlemad kreeka nimest Eugenios ('õilsalt sündinu', 'sünnilt üllas').

Aurelia, Auli, Reili, Reeli ja Reelika on tuletatud ladina keele sõnast 'kuld' (aurum).

Sigrid ja Siiri võivad tuleneda muinasskandinaavia nimest Sig(h)ridr ('võiduvalmis', 'võidust särav', 'võidukas rahuni').

Karola, Karoliine, Karolin, Kaari, Karlotte ja Lota on kõik seotud frangi sõnaga charel ('abielumees') või muinasgermaani nimega Carlmann ('mehine mees').

Ahti on läänemeresoome vesihaldja nimi. Ahto selle tuletis. Paula ja Pauliine on seotud kreeka mehenimega Paulus ('väike').

Liina ja Liine võivad tuletatud olla nii Pauliinest kui teistest -liina/-liine lõpuga naisnimedest (Karoliina, Aliina jne).

Kalev on tuletatud eesti sõnast kali ('vägi, jõud, ramm'). Malev tähendab eesti keeli 'sõjavägi'. Malvo on vanasaksast pärit Malviina ('kõnekunsti ja õiguse sõber') meesvaste.

Johannes, Johan, Juhan, Juho, Jaan, Jan, Janek, Janno, Jukk, Juss, Hannes, Annes, Hans ja Ants on kõik tuletatud heebrea nimest J(eh)ochanan ('Jehoova on armuline').

Lenna on tuletis Lindast. Linda võib olla germaani naisnimede Rosalinda ('örn roos' või 'kuulus kilp' või kilbiga ratsu'), Dietlinde ('rahva kilp') või Gerlinde ('kilp ja oda') lühend. Linda võib olla aga ka kreeka nime Melinda ('peen, õilis') lühend või seotud eesti sõnadega 'lind', 'lendama'.

Inna on lastekeelne Linda või tähendab vanade vene allikate põhjal 'tormine jõgi'.

Manivald võib olla tuletis vanasaksa nimest Managwalt ('meeste valitseja') või olla pärit eesti väljendist 'Mana vald'.

Vanevald ning sellest tuletatud Vane, Vaane ja Vaano võib omakorda olla Manivaldist pärit, Vaino on tuletatud eesti sõnast 'vainu'.

Elviirast on tuletatud Elva, Elvi ja Viire. Elviira võib olla seoses muinasgermaani nimega Alwara ('ülev'). Ta võib olla aga ka araabia päritoluga nimi tähendusega 'ülev' või 'käskijanna'. Elfriide ja sellest tuletatud Elfi tähendavad vanasaksa keeli 'haldjate hoolealune'.

Leo on ladina keeli 'lövi', aga ta võib olla ka Leopoldi ('rahva julgus', 'julge mees rahva hulgast') või Leonhardi ('tugev kui lövi') lühend.

Peeter, Peet, Pædo, Peedu ja Pæp on kõik tuletatud kreeka nimest Petros ('kalju').

Päivo ja Päivu on tuletatud eesti sõnast 'päev'. Helend on tuletatud eesti sõnast 'hele' või seotud nimega Helena ('särav' 'loitev' (tõrvik)).

Soojust ja ilusaid elamusi kõigi suvepäevadesse!

Leili Kuusk
leili@suure-jaani.ee

Suure-Jaani rajooni (1950-1959) haridusosakonna tegevus õppe- ja kasvatustöö juhtimisel

Suure-Jaani rajooni haridusosakonna alla kuulunud kõige vanem kool rajati Suure-Jaanis 1825. aastal (Suure-Jaani kihelkonnakool), mis 1944. aastast kandis nime Suure-Jaani Keskkool. Reegoldi koolis hakati haridust andma 1828. aastal. Tääksi kool asutati 1871. aastal.

1891. aastast töötas Kaansoos veneusulistest ja luteriusulistest laste kool, mis 1920. aastal ühendati Kaansoo Algkooliks.

20. sajandi alguse koolideks võiks pidada Kirivere kooli, mis asutati 1904. aastal, ning Kildu kooli, mida hakati ehitama 1907. Koolihoone valmis kahekordsena 1909. aastal.

Võhma kooli asutamisaastaks oli 1913. Kool asus ühes hoones, mis oli kooli tarbeks ehitatud.

Sürgavere kool asutati 1921. aastal. 1926. aastal algas õppetöö Lahmuse koolis. Sürgavere ja Lahmuse kool paiknesid mõisa hoones.

1946. aastal rajati Sandra Algkool, mis asus kaugel Soomaal. Kildule oli seal 22 kilomeetrit ja Vastemõisa 28 kilomeetrit.

1949. aastal hakas tööle Kuhjavere Algkool.

Lisaks eelpool nimetatud koolidele kuulusid Suure-Jaani rajooni alla veel Pilstvere Algkool, Venevere Algkool, Rääka Algkool, Metsküla Algkool ja Soomevere Algkool.

Suure-Jaani Rajooni TSN TK haridusosakonna juhtimine

26. septembril 1950 võttis Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidium vastu seaduse, mille alusel loodi Suure-Jaani Rajooni TSN TK alluvusse kuuluv haridusosakond.

Haridusosakond asus esialgu Suure-Jaanis Ilmarise tn 9.

Oma tegevuses allus haridusosakond nii haridusministeeriumile kui ka Suure-Jaani Rajooni TSN 3. ja 4. koosseisule ja tema täitevkomiteele.

Alates 5. oktoobrist 1950 oli haridusosakonna isikkoosseis järgmine: haridusosakonna juhataja, kelleks oli terve rajooni perioodi ajal E. Raudsepp, temale allus kaks koolide inspektorit.

Lisaks neile töötas osakonnas veel raamatupidaja, kelle ametikohustuste hulka kuulus haridusosakonna ja sellega seotud asutuste (koolid, lasteaiad) finantsaruannete koostamine ning finantsprobleemide lahendamine.

Haridusosakonna ülesanded

Haridusosakonnal oli täita palju ülesandeid, mis puudutasid haridus- ning kasvatusvaldkonda.

Üheks esimeseks ülesandeks oli tarvidus läbi vaadata ja kinnitada oma rajooni kooliringkond, kuhu

kuulus 16 kooli. Esimene muudatus koolivõrgus toimus 1952/53. õppeaastal, kui suleti õpilaste vähesuse tõttu Soomevere Algkool, mis avati uuesti 1957/58. õppeaastal. Muudatused koolivõrgus leidsid aset ka 1958/59. õppeaastal, siis suleti Sandra Algkool, 1959/60. õppeaastal suleti õpilaste vähesuse tõttu Rääka Algkool ning lapsed suunati Lahmuse 7-aastasesse kooli. Rääka koolist Lahmuse kooli oli 7 kilomeetrit.

Lisaks tuli haridusosakonnal tegeleda alaealiste eestkostega, hoolde- ja lapsendamisküsimustega. Nende lahendamiseks otsiti lapsele perekond või lapse sugulasi, kes soovisid vanemateta alaealist kasvatada. Kui kedagi ei leitud, siis suunati laps Suure-Jaani rajoonist kaugemale lastekodusse.

See perekond, kes soovis hakata kasuvanemateks, pidi vastama seaduse poolt ettenähtud nõuetele, mida kontrollis haridusosakond.

Haridusosakonnal tuli tegeleda ka haridusasu tuste finantseerimise küsimustega. Siia kuulusid õpetajate palgad, koolimajade remondirahad, küttepuudele vajaminev raha ja õpetajatele antavate küttepuude soetamise summad.

Haridusosakonna ülesandeks oli veel koolide komplekteerimine direktorite, juhatajate ja õpetajatega.

1950ndate alguses oli suureks probleemiks vastava haridusega õpetajate leidmine. Võhma 7-aastases Koolis ning Kaansoo 7-aastases Koolis puudus ühel õpetajal isegi keskharidus. (Andmed on saadud 1953. aasta koolide koondpassist.)

Järgnevatel aastatel, kui koolidesse hakati suunama noori haritud spetsialiste, vastava haridusega õpetaja vallandati.

Haridusosakond omalt poolt tegeles pidevalt noorte spetsialistide otsimisega ning olemasolevate õpetajate kvalifikatsioonitõstmisega. Tõdeti, et puudu oli kutsega algklasside õpetajatest, mis omakorda viis kasvatustöö alla. Märkides siinkohal ära Venevere Algkooli, Kaansoo 7-aastast Kooli ja Kirivere 7-aastast Kooli, paremini suutsid oma kaadrit koostada Võhma, Sürgavere ja Kildu kool.

Olemasolevate pedagoogide kvalifikatsioonitõstmiseks suunati neid õppima kaugõppeosakonnadesse.

1956. aastal õppis kokku 25 õpetajat, 9 õpetajat olid oma õpingud lõpetanud pedagoogilises õppeasutuses kaugõppe teel ning saanud endale õpetaja kutsetunnistuse.

20. jaanuari 1959. aasta seisuga töötas Suure-Jaani rajooni koolides 133 õpetajat, nendest 23 kõrgema, 36 lõpetamata kõrgema ning 74 keskharidusega, nendest 23 õpised kaugõppes.

Haridusosakonna pädevusse kuu-

lus ka kriitika tegemine ringkirjade kaudu. Näiteks 1957. aasta detsembris kritiseeriti Venevere Algkooli juhataja Mägi't 4. klassi halva õppeaastal eest aritmeetikas. Kõik 4. klassi õpilased ei osanud teisel poolaastal jagada mitmekohalisi arve, põhjuseks peeti õpetaja ebaprofessionaalset tööd laste arendamisel. Ringkirja lõpus tehti hoiatus kõikidele koolijuhtidele, rõhutades nende suurt vastutust õpilaste teadmiste kvaliteedi eest.

Haridusosakonnal kohustusust e hulka kuulus õpilaste koolikohustuse täitmise tagamine. Näiteks 15. novembri 1952. aasta seisuga ei täitnud koolikohustust 15 õpilast, nendest 8 majanduslikel põhjustel, 7 õpilast olid ilma mõjuva põhjuseta jäänud õppetööst kõrvale.

Kui õpilane puudus koolist majanduslikel põhjustel, siis leiti täitevkomitee istungil, et koolist eemalolevate õpilaste majanduslikuks toetamiseks ei olnud ära kasutatud kõiki võimalusi.

Kuna eespool nimetatud probleem kuulus ka Suure-Jaani TSN TK kompetentsi, siis otsustati näiteks 15. novembri 1952. aasta koosolekul, et haridusosakond peab võtma kohesed abinõud tarvitusele, mis aitaksid majanduslikel põhjustel koolist eemale jäänud õpilased kooli tagasi suunata. Selleks organiseeriti neile majandusliku abi andmine kooli ja kolhooside vastastikuse abistamise kassade poolt. Abi anti riiete, toidu ja õppevahendite näol.

Nende õpilaste aktid, kes olid koolist puudunud mõjuva põhjuseta, tuli rajooni administratiivkomisjonil läbi vaadata 10 päeva jooksul, alates akti esitamise päevast.

Et õpilased, kellel oli elukoha kauguse tõttu raske iga päev koolis käia, saaksid paremini koolikohustust täita, otsustati partei suunistest lähtuvalt teha tegevusplaan internaatide loomiseks.

Haridusosakonna tegevus internaatide loomisel seisnes koolidirektorite nõustamises internaatide avamisel ja majandamisel, veel tuli kontrollida pidevalt internaatide tegevust ning vastavalt olukorrale tehti kriitilisi märkusi või siis kiideti.

Haridusosakonnal oli juhtiv ja suunav roll rajooni koolide majandamisel, koolikohustuse täitmise kontrollimisel, klassikomplektide suuruse määramisel, kuid need ei olnud ainukesed koolitegevuseks vajalikud valdkonnad, lisaks neile oli oluline õppe- ja kasvatustööga seonduva juhendamine ja kontrollimine.

Järg leheküljel 7

Unustatud koolijuht Hans Rööp

Ühel 1937. aasta septembripäeval peatus Lahmuse koolimaja õuel veoauto kraamikoormaga ja sellest väljus soliidse välimusega härrasmees. Läheduses viibinud I klassi poiss küsis temalt uudishimulikult: „Kes sa oled?“

Õpilasele vastati: „Olen uus koolijuhataja Hans Rööp. Kuid täiskasvanute poole pöördudes tuleb öelda teie.“ Selline oli allakirjutatu esimene kohtumine Täevere valla Lahmuse 6-klassilise algkooli vastse juhatajaga.

Ekslikult on „Leole“ käesoleva aasta märtsinumbri ajaloopetaja Milvi Ruut järjeloos „Mõisapäevadest...“ kirjutanud, et Lahmuse mõisas asunud kooli juhataja Johannes

Lauri ametiajaks on aastad 1934-1941. Tiia Mikson'i koostatud raamatus „Tillu-Reinu - Tääksi koolmeistrid 1875-2000“ (ilmumisaasta puudub) lk 10 on järgmised read: „Johannes Laur pidi Tillu-Reinu koolist lahku- ma. Ta viidi üle Lahmuse algkooli juhatajaks. /.../ Lahmusel töötas ta kuni 15.9.1937, mil vabanes koht Säreve valla Retla koolis.“ Seega oli Johannes Laur Lahmusel aastail

1934-1937. Aastatel 1937-1941 juhatas Lahmuse kooli Hans Rööp. Ta abielus seal õpetaja Johanna Laane'ga ja neil sündis aastal 1939 poeg Ants, kes töötab Tallinna Tehnika-ülikoolis ühe instituudi direktori abina.

**Endel Vingissar
Lahmuse algkooli
õpilane 1937-1942**

OMA-LOOMINGUT

Karikakarde kummuli südameist korjan koidikul kastepeisku igauht oma nimega hüüda neist tohin tasa, kui õitega ristun

ao helendava taeva taustal
käes kasetohust karikas
Ma usun, armastan
ja austan
neid lilli kui armunud
liblikas

Üks süda korraga, õishaaval
õis
- ma kõnnin lilledälja teel
ja pärleis karikakra armuvõim
mind kummarduma sunnib
iga lille ees

Karikakraist
kui karikas pilgeni
on täidetud koidiku kastest
- ma lilledest lahkun
- lill lilleni,
lahkun päikesekiirte lastest
Joon tilgatuks karika nestest
- armujook õitemerena tulvab
üle minu ja koidiku kastes
karikakrana sulan
päikese kulda

Näitleja

Sa oled hea
võid olla parim
valik vanu veine
ja värviline
on su vari
kui suudad olla
keegi teine

tundmatu sa
võõrasilmne
tuttavaile tähisöös
kõik lukku pandud
liiga ilmne
sa oled hea
vaid oma töös

tuttav tundmatu
sa mitme näoga
kas kangelane
või vaid lurjus
su muutus võrdne
kellakäoga
kui vaatajad
su mängust
purjus

Laidoner

Mõtetes
vait olen - vaikne,
liigagi, et endalt küsida:
miks ometi ma nõnda
kuis suudan paigal püsida,
kui eemal kutsuv linnakära
ja väratitel värske värv
ja lossivaremed,
kust alla särab
ilus, maaliline järv?

Kas lähen siit siis,
ükskord
millal
kõik ise järgi katsun -
turnin õotsuval rippisillal
ja ringi kappan
uhkel ratsul?

Nii mõtteis viibin,
sünnist saati
ja vastust kuidagi ei tea:
miks paadimees ei kutsu paati,
miks olema siin pean?

Kuid rahvas teab
ja igast kandist
mind külastab -
ka president ja meer
- riik au ja kuulsust mulle andis,
ma olen pronksist

Laidoner.

Rein Aunistu

Suure-Jaani rajooni (1950-1959) haridusosakonna tegevus õppe- ja kasvatustöö juhtimisel

Algus leheküljel 6

Kooliinspektorite tegevus õppe- ja kasvatustöö kontrollimisel

Inspektorite tegevus oli laiahaardeline ning vajalik aitamaks Suure-Jaani rajooni üldhariduskoolides parandada õppe- ja kasvatustööd. Olles nõuandjaks, selleks et koolides ei valitseks direktorite omavoli ning vältimaks seaduste eiramist, hoiti koolid tugeva kontrolli all.

Kogu seda protsessi viidi kooli inspekteerimisel läbi kahes kontrollivormis. Üks võimalus oli kontrollida ainult ühte konkreetset tööloiku, näiteks juhtkonna tööd, kaasamata selleks terve brigaadi. Põhjalikuks inspekteerimiseks tuli kooli terve komisjon, eesotsas haridusosakonna juhataja ning kahe inspektoriga, lisaks Viljandi rajooni koolidest mõned vastava ala spetsialistid, kes oskasid koostada tasemetöid ning jälgida antud aine spetsiifikast lähtuvalt tunniandmist.

Põhiliselt inspekteeriti kõiki koole 2-3 korda õppeaastas. Nii tuli teha seaduse järgi, kuid alati seda ei täidetud. Näiteks 1954/55. õppeaastal jõuti revideerida 15-st üldhariduskoolist 8, mis näitas inspektorite passiivset töösse suhtumist, mida kritiseeris ka haridusminister. Õppeaasta jooksul oleks tulnud inspektoril kontrollida kõiki õppeasutusi. Põhjuseks, miks ei jõutud kõikide koolidega tegeleda, olid suured vahemaad ja rasked transpordiolud.

1951. aastal inspekteeriti kõiki koole kaks korda ning enamik koole ka kolm korda, eriti neid, kus eelnevatel revideerimistel oli leitud küllalt palju puudusi. Inspektorid külastasid koole

ka eksamiperioodil, et jälgida töökorraldust eksamite ja konsultatsioonide ajal. Olulise vaatluse all olid eksamitulemused, mis näitasid koolides antava hariduse kvaliteeti.

Inspektor lähtus õpetajate pädevuse hindamisel järgmistest pidepunktidest:

* Kodanliku ideoloogia väljajuurimine. 1950ndatel tuli kodanliku korra elemente välja üpris palju, sest noored olid saanud kodu kaudu teada kodanliku vabariigi heaolust ja vabadusest ning avaldasid tolaeagse riigikorra suhtes oma vastumeelsust.

* Kodude külastamine. Oluline oli, et klassijuhataja pidas koduga sidet, see aitas ära hoida paljusid probleeme, mis võisid tekkida. Peamisteks valuküsimusteks kujunesid hilineemised, põhjusetu puudumised, distsipliin. Koostöös koduga leiti sellele tavaliselt lahendus, aitamaks lapsel ealistes iseärasustes põhjustatud kriisist välja tulla.

* Hea- ja kodukorra armastuse kasvatamine. Selleks olid koolis klassikorrapidajad ning vanemate klasside õpilased pidasid lisaks korda ka vahetundide ajal koridorides. Kõike seda juhatajad korrapidajaõpetaja ning klassijuhatajad. Igal koolil oli oma kodukord, mille täitmine oli kõikidele õpilastele kohustuslik. See oli nn kooli põhiseadus, kus olid kirjas õpilaste õigused ja kohustused.

* Tugevate õpilaskollektiivide kasvatamine. Ideoloogiliselt oli see vajalik. Tuli kasvatada õpilasi juhendama ühisest eesmärgist, st kasvatada

neist korralikud nõukogude kodanikud. Esmane eesmärk oli hea õppe- edukus. Halva õppimise ja käitumise eest karistati õpilasi nimede panemisega kooli seinalehte, veel pidid nad ka klassi ees põhjendama oma tegevusi.

Inspektorid pidasid 1950ndatel aastatel õpetajate peamisteks pedagoogilisteks vigadeks järgmisi momente:

* Paljud õpetajad ei suutnud võtta klassi oma kasvatusliku mõju alla. Esines halba õppe- edukust, distsipliini probleeme, üksmeele puudumist.

* Puudus järjekindlus ja kategooriline nõudlikkus. See puudutas nii distsipliini kui ka õppe- edukust. Järjekindluse all mõeldi õpetajapoolsete nõudmiste täitmise kontrollimist.

* Poisid olid tunnis passiivsemad kui tüdrukud. Põhjuseks peeti seda, et tunnis kasutati vähe erinevaid õppemeetodeid ja näitlikke õppevahendeid.

* Puudus tõhus töö lapsevanematega, külastati vähe laste kodusid. Ei informeeritud lapsevanemaid iga kord lapsega esinenud probleemidest.

* Tundides tehtav kasvatustöö nõrkus ning õppe- aine vähene sidumine eluga, lähtudes partei ideoloogiast.

Inspektorid jälgisid ka piene organisatsioonilist tööd. Vaadati vanempioneerijuhitööplaane, pioneeriorganisatsiooni saavutusi.

1957. aasta inspekteerimise käigus leiti, et hästi töötasid Suure-Jaani Keskkool, Tääksi ja Kildu kool. Algkoolidest oli aktiivne pioneeritöö Pilstvere Algkoolis, kus oli heaks näitajaks, lisaks huvitavate ürituste organiseerimisele, ka

pioneeride arvu suure- mine. Võhma ja Lahmuse koolis oli pioneeritöö nõrgalt organiseeritud, selle näitajaks oli pioneeriorganisaatsiooni vähene juurde- kasv ning samuti väike arv kommunistlikke noori.

Pioneerid ning ülejäänud õpilased olid kohustatud te- gema erinevaid töid poli- tehnilise hariduse raames. Koolid löid selleks ettenä- hitud tingimused. Inspektee- rimisel selgus, et õppetöö- kojad olid 1957. aasta sei- suga loodud ja hästi sisus- tatud Reegoldi, Tääksi, Võhma ja Kildu koolis. Üle- jäänud üldhariduskoolides oli teatud puudusi ruumide ja erinevate töövahendite osas.

Kõikides koolides tööta- sid huviringid. Neid kont- rollis inspektor ringi töö- plaanide põhjal. Harva kü- lastasid ametnikud erineva- te ringide üritusi. Kõige enam tundsid inspektorid huvi noorte naturalistide ringi vastu, sest antud ringi töös seostati õpitu prakti- lise eluga.

1956. aastal jäädid rahule Sürgavere kooliga.

Kokkuvõtteks võib öelda, et inspektor oli see isik, kes vastutas koolis toimuva eest. Ta pidi olema suute- line lahendama kõiki kooli- tööd puudutavaid küsimu- si. Kooli juhtkonna töö hin- damine inspektorite poolt ei tohtinud toimuda ainult pa- berite põhjal. Oluline oli te- gelik töö. Kooli edukuse eest vastutas samuti direk- tor või koolijuhataja, sest kogu pedagoogiline ja me- toodiline töö kulges nende juhtimisel. Seda eriti väi- kestes algkoolides. 7-aas- tates koolides ja keskkoo- lis vastutas õppe- ja kasva- tustöö kvaliteedi eest ka õpe- pealjuhataja, kes allus omakorda direktorile.

Jaan Uudelt

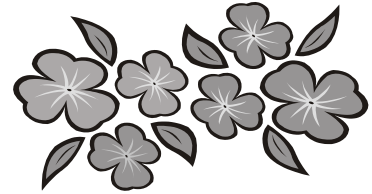
Täname kõiki
VII Sakala
mängudel
linna esindanud
isetegevuslasi
ja sportlasi!

Suure-Jaani
linn

Olete oodatud kaupluses Pärnu10
E-R 8.30-17.30, L 9-15
* AUTOVARUOSAD JA TARVIKUD
* AUTOREMONT JA HOOLDUS
* LAHTISED ÕLID
* AUTOPESU
* REHVID JA REHVIREMONT
* JALGRATTAD JA REMONT
* METALLI- JA TREITÖÖD

Liikluskindlustus
Pensionäridele soodustus 20%(kindlustus)
LEHOLA VARAHALDUS OÜ
Telefon 437 2222

ÕNNTLEME SÜNNIPÄEVALAPSI!

SUURE-JAANI LINN		
OLGA ORAV	30.06.1917	88
MARIA NOTTA	07.06.1919	86
HELMİ PENTSON	11.06.1920	85
ENDLA JAANUS	07.06.1925	80
NAIMA LEPIK	22.06.1925	80
JAAC ADAMSON	08.06.1935	70
MAIE METUSALA	22.06.1940	65
LAINЕ JÜRİMÄE	22.06.1940	65
LEMMI PÖRK	23.06.1950	55
EHA KONDEL	26.06.1950	55
JAAN HANSEN	24.06.1955	50
ARNO VONK	28.06.1955	50
VABANDAME märtsikuu lehest väljajäänud juubilari Helle Reinfeld'i ees, kel täitus 28.03.2005 65 aastat		
SUURE-JAANI VALD		
SELMA JÜRGENSTEIN	29.06.1907	98
LINDA MALKEN	17.06.1908	97
LINDA LINNAS	22.06.1911	94
SELMA KUNDLA	28.06.1915	90
ALMA NOOT	16.06.1915	90
SELMA JÜRİSSON	20.06.1919	86
HILDA VINGISAAR	29.06.1920	85
MARTA JÕEMAA	25.06.1921	84
SELMA KIMMEL	06.06.1924	81
VELLI OLVI	23.06.1925	80
ELKA-HELENE LILLIORG	15.06.1925	80
ELFRIEDE KUNDLA	07.06.1925	80
VIKTOR JÄNES	30.06.1930	75
KALJO ÕISMAA	12.06.1935	70
ENDEL TAMMAI	22.06.1940	65
MADE KIRIKMÄE	17.06.1940	65
MARET SÜLLA	08.06.1940	65
VALMAR KÖSLER	29.06.1945	60
RAIVO TOOMSALU	18.06.1950	55
OLUSTVERE VALD		
PILVI MIKK	19.06.1913	92
MÄRT KALVIK	23.06.1913	92
LINDA VABA	17.06.1917	88
EVI LUISKA	17.06.1930	75
HELGI PÜLSÜ	09.06.1935	70
OLVI JALLAI	02.06.1040	65
TIJU SALUMETS	12.06.1940	65
KALJU KURVITS	22.06.1940	65
ALLI ANNERT	24.06.1940	65
LY TEDER	23.06.1950	55
MAIRE LIPPA	28.06.1950	55
ALEKSANDER LOMP	26.06.1955	50

Täname kõiki taidlejaid ja sportlasi,
kes esindasid valda
VII Sakala mängudel
Olustvere Vallavalitsus

Männiku kaupluses (endine leivatööstus)
on müügil
SOODSAD LEEDU JALGRATTAD
Võimalik teha jalgrattahooldust
Samas müügil
**kalastustarvikud ja
autovaruosad**
E-R 9-17.30
L 9-14
Telefon 433 4437

11. juunil 2005 algusega kell 10.00
(kogunemine kell 9.30)
**Täaksi Põhikooli staadionil
LEHOLA-LEMBITU SUEMÄNGUD**

Müüa VAZ 21013 (1983. a)
Info telefonil 5343 5445

Suure-Jaani Linnavalitsus
ootab juunikuul jooksul
**Ettepanekuid kuuele nimeta tänavale
nimede panemiseks.**
Tänavate asukoha kaardiga saab tutvuda
linnakantseleis Lembitu pst 42,
info telefonil 437 1145.

Suure-Jaani Linnavalitsus müüb avalikul
suulisel enampakkumisel kinnistu
asukohaga **Kõleri tn 36** Suure-Jaani linnas.
Hoone alghind on 70000.- krooni.
Osavõtumaks 200.- ja tagatisraha 7000.- krooni
maksta Suure-Jaani Linnavalitsuse
arvelduskontole nr 10302008802008
Eesti Ühispannas.
**Enampakkumine toimub 16. juunil 2005
Suure-Jaani linnavalitsuse saalis
Lembitu pst 42 algusega kell 10.00.**
Enampakkumise tingimustega saab tutvuda
Suure-Jaani linnavalitsuse sekretäri juures.
Kinnistuga tutvumiseks palume eelnevalt aeg
kokku leppida telefonil 437 1145.

Tähelepanu
Loitsukese lapsevanemad ja sõbrad!
Neljapäeval **9. juunil kell 19.00** toimub
Suure-Jaani Gümnaasiumi algklasside
majas **Loitsukese koosolek**. Oodatud on
kõik, kel huvi Loitsukese tegemiste vastu!
Lugupidamisega
Eda Saaremeets, Anu Kivi, Elina Sassiad
MTU Loitsuke juhatus

Algab **suvine leer**.
Osalema on oodatud kõik soovijad
alates 15. eluaastast.
Leeri tulekuks ei pea olema ristitud.
Leeripüha on augusti viimasel
pühapäeval, kogunemised toimuvad
3-4 korda juulis ja augustis.
Registreerimine kuni 15. juunini
kogudude kantseleis, telefonil
520 2353 või kristi.saask@eelk.ee

Jaanipäeval, 24. juunil kell 11 toimub
Suure-Jaani **kalmistupüha**.
Pärast jumalateenistust on
armulauateenistus kirikus.
Vihma korral kalmistupüha kirikus.

**Suure-Jaani
Jaanilaat**
23. juunil kell 9-15

Tantsutrupp
F.A.N.

laada info:
mob 5344 9002
www.laat.ee

Toetavad
Suure-Jaani Vallavalitsus

**Õnntleme
lapse sünni puhul!**

Urve Takk'il ja Risto Valdmaa'l
sündis 26. aprillil
tütar ANNA Valdmaa

Tiina ja Olev Umsar'el
sündis 08. mail
tütar KARMEN

Kadi Hansen'il ja Olden Jentson'il
sündis 10. mail
tütar ELISABETH Jentson

Mave Ušakovil ja Tauno Ruusmaal
sündis 11. mail
poeg KREGOR Ruusmaa

Mälestame

ELDUR RÄTSEPSO	04.09.1936-06.05.2005
HANS VÄLJAOTS	13.04.1913-13.05.2005
HILJA KOVAL	30.03.1947-20.05.2005
LEENA KÖRGE	08.04.1919-24.05.2005
LINDA SOO	10.05.1925-29.05.2005

Reklaamkuulutuse
(kuni 250 tähemärki) hind:
ettevõtjal 150.- krooni,
erisikul 15.- krooni.
Avaldame vaid reklaami, mille
eest on eelneva kuu viimaseks
tööpäevaks tasutud.
Toimetusel on õigus artiklite
teksti redigeerida lühendada.

Toimetaja
Leili Kuusk 522 1859
Lembitu pst 42, Suure-Jaani
tel 437 1145 (tööl)
leili@suure-jaani.ee
Toimetaja-abi fotograaf
Jaanus Siim
tel 437 2001, 517 8704
jaanus@suure-jaani.ee

Kontaktisikud:
Suure-Jaani Linnavalitsus
Aili Adamson tel 437 1145
faks 437 1271
suure-jaani@suure-jaani.ee
Suure-Jaani Vallavalitsus
Märt Perve tel 435 5431
faks 435 5439
mart@vald.s-jaani.ee

Olustvere Vallavalitsus
Silvi Raudmets tel 437 4266
faks 437 4389
Olustverevv@alex.vil.ee
Suure-Jaani Gümnaasium
Anneli Kundla
tel 504 1845
faks 437 2050
huvijuht@sjg.edu.ee

Küljendus
Külliky Lohu
5345 3423
kiky@s-jaani.ee

Trükk
OÜ Vali Press tel 775 2491
Pajusi mnt 22, Põltsamaa
vali@estpak.ee

LEOLE Kolme omavalitsuse infoleht
ilmub 1 kord kuus

e-post: leole@vald.s-jaani.ee http://www.suure-jaani.ee/leole